

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Sajtó- és Tájékoztatási Osztály

07/06. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

2006. január 31.

A Bíróság C-503/03 sz. ügyben hozott ítélete

Európai Közösségek Bizottsága kontra Spanyol Királyság

A BÍRÓSÁG ELSŐ ALKALOMMAL FEJTI KI A SCHENGENI MEGÁLLAPODÁS VÉGREHAJTÁSÁRÓL SZÓLÓ EGYEZMÉNY ÉS A SZEMÉLYEK SZABAD MOZGÁSA KÖZÖTTI KAPCSOLATOT

Tagállami állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező, a Schengeni Információs Rendszerben beléptetési tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt álló házastársa esetében a tagállamnak a schengeni térségbe való beléptetés megtagadása előtt meg kell vizsgálnia, hogy e személy jelenléte olyan valóságos, időszerű és kellően komoly veszélyt jelent-e, amely sérti a társadalom valamely alapvető érdekét.

Ha valamely tagállam állampolgára az EK-Szerződésben biztosított jogainak gyakorlása végett a Közösségen belül helyet változtat, harmadik állam állampolgárságával rendelkező házastársa a személyek szabad mozgásáról szóló rendeletekben és irányelvekben szereplő jogok széles körével rendelkezik. Bár a tagállamoknak jogukban áll, hogy ilyen házastárs számára beutazó vízum megszerzését írják elő, azonban kötelességük minden segítséget megadni a szükséges vízum megszerzéséhez. Egy 1964. évi irányelv¹ lehetővé teszi, hogy a tagállamok közrendi vagy közbiztonsági okból megtagadják a többi tagállam állampolgárai vagy ezek harmadik ország állampolgárságával rendelkező házastársuk felségterületükre való beléptetését.

¹ A külföldiek mozgására és tartózkodására vonatkozó, a közérdek [helyesen: közrend], közbiztonság vagy közegészség által indokolt különleges intézkedések összehangolásáról szóló, 1964. február 25-i 64/221/EGK tanácsi irányelv (HL 1964. 56., 850. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 11. o.). Ezt az irányelvet az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 1058., 2004.4.30.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.) hatályon kívül helyezte. A belső jogba való átültetés határideje 2006. április 30-án jár le.

Az Amszterdami Szerződés² egyik jegyzőkönyve a Schengeni Megállapodást és annak Végrehajtási Egyezményét (SMVE)³ az Európai Unió keretébe illesztette. Az SMVE lehetővé tette a részes államok belső határain az ellenőrzés megszüntetését és egységes külső határ létesítését. Közös szabályokat fogadtak el a vízumok, a menedékjog és a külső határok ellenőrzése tekintetében annak érdekében, hogy a részes államokban a közrend megzavarása nélkül valósulhasson meg a személyek szabad mozgása. Információs rendszer (SIS) létesült, hogy a nemzeti hatóságok kicserélhessék egymással a személyazonosságra és a keresett tárgyakra vonatkozó adatokat.

Az SMVE értelmében annak megítélése, hogy fennállnak-e a külföldivel szembeni figyelmeztető jelzésnek a SIS-be való bevitelét indokoló körülmények, a figyelmeztető jelzést kiadó állam hatáskörébe tartozik; ez az állam felel az adatokért, és csak ez az állam jogosult arra, hogy az általa bevitt adatokat kiegészítse, javítsa vagy törölje. A többi szerződő állam pedig köteles megtagadni a beléptetést és a vízumkiadást az olyan külfölditől, aki beléptetési tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt áll.

A Bizottság két algériai állampolgár – a Dublinban, illetve Londonban lakó H.-Y. Farid és S. Bouchair, akik spanyol állampolgárok házastársai – panasza alapján indított eljárást Spanyolország ellen az Európai Közösségek Bírósága előtt. A spanyol hatóságok azzal az egyetlen indokkal tagadták meg schengeni térségbe való beléptetésüket, hogy Németország velük szemben beléptetési tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzést adott ki.

A Bíróság először is pontosabban meghatározza az SMVE és a személyek szabad mozgására vonatkozó közösségi jog viszonyát.

A Schengeni Jegyzőkönyv megerősíti, hogy a schengeni vívmányok rendelkezései csak akkor és annyiban alkalmazhatók, ha és amennyiben összeegyeztethetők az európai uniós és közösségi joggal. A schengeni vívmányok által érintett területeken folytatott megerősített együttműködést az Unió intézményi és jogi keretén belül kell folytatni, a Szerződések tiszteletben tartása mellett.

Ebből az következik, hogy **valamely közigazgatási gyakorlatnak az SMVE rendelkezéseivel való összeegyeztethetősége csak annyiban igazolhatja a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok eljárását, amennyiben a kérdéses rendelkezések alkalmazása összeegyeztethető a személyek szabad mozgására vonatkozó közösségi szabályokkal.**

Ezután a Bíróság megállapítja, hogy a közrend 1964. évi irányelv szerinti fogalma nem feleltethető meg az SMVE-ben foglalt közrendfogalomnak.

² Aláírták 1997-ben, hatályos 1999-től.

³ Az első megállapodást 1985-ben írták alá; az SMVE-t 1990-ben írták alá, 1995-ben lépett hatályba. A schengeni térség lassanként még harmadik államokkal is kibővült. Belgium, Dánia, Németország, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Luxemburg, Hollandia, Ausztria, Portugália, Finnország, Svédország, Norvégia és Izland tartozik e térséghez. Az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség 2004. október 26-án megállapodást írt alá a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról.

Az irányelv úgy rendelkezik, hogy a közrendi, illetve közbiztonsági indokok alapján hozott intézkedések kizárólag az érintett személy viselkedésén alapulhatnak, és így az érintett személlyel szemben hozott büntetőítélet önmagában nem szolgálhat alapul ilyen intézkedésekhez. A Bíróság mindig hangsúlyozta, hogy a személyek szabad mozgásának alapelvétől való eltérést szolgáló közrendi kifogást megszorítóan kell értelmezni: a nemzeti hatóságnak a közrend fogalmára történő hivatkozása minden esetben a közrend olyan valóságos és kellően súlyos veszélyeztetését feltételezi, amely a társadalom valamely alapvető érdekét sérti.

Ezzel szemben a beléptetési tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés a közrendet fenyegető veszéllyel indokolható, amennyiben a külföldit legalább egyéves szabadságvesztés-büntetéssel büntetendő bűncselekmény miatt elítélték, vagy ha a külföldi ellen intézkedést hoztak a külföldiek beutazására vagy tartózkodására vonatkozó nemzeti jogszabályok megsértése miatt, mégpedig függetlenül annak a veszélynek a konkrét értékelésétől, amelyet az érintett jelenthet. Márpedig a beléptetési tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt álló külföldi elvileg nem léptethető be a schengeni térségbe, illetőleg nem adható ki számára vízum.

A Bíróság tehát megállapítja, hogy fennáll annak a veszélye, hogy **valamely tagállam állampolgárának harmadik ország állampolgárságával rendelkező házastársát megfosztják az 1964. évi irányelvben előírt védelemtől abban az esetben, ha beléptetési tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzést adnak ki ellene. Az 1996. évi nyilatkozatban a szerződő államok éppen ennek a kockázatnak a megelőzése érdekében vállaltak kötelezettséget arra, hogy csak a közösségi jogban megkövetelt feltételek fennforgása esetén adnak ki beléptetési tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzést a közösségi jog kedvezményezettjével szemben. Ez azt jelenti, hogy a szerződő állam csak azután adhat ki figyelmeztető jelzést valamely tagállam állampolgárának harmadik ország állampolgárságával rendelkező házastársa ellen, miután megállapította, hogy e személy jelenléte az irányelv szerinti valóságos, időszerű és kellően komoly veszélyt jelent, amely sérti a társadalom valamely alapvető érdekét.**

Emellett a SIS-t lekérdező tagállam számára – a schengeni térségbe való beléptetés megtagadása előtt – lehetővé kell tenni annak megállapítását, hogy az érintett jelenléte a schengeni térségben ilyen veszélyt jelent. A Bíróság e tekintetben emlékeztet arra, hogy a schengeni rendszer tartalmaz olyan eszközöket, amelyek a figyelmeztető jelzés végrehajtása során problémába ütköző nemzeti hatóságok által megfogalmazott adatkérésre való válaszadást lehetővé teszik.

Következésképpen a Bíróság azért ítéli el Spanyolországot, mert a spanyol hatóságok **anélkül tagadták meg H.-Y. Farid és S. Bouchair beléptetését, hogy előtte megvizsgálták volna, hogy jelenlétük valóságos, időszerű és kellően komoly veszélyt jelent-e, amely sérti a társadalom valamely alapvető érdekét.**

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Elérhető nyelvek: CS, DE, EN, ES, FR, GR, HU, IT, NL, PL, PT, SL, SK

Az ítélet teljes szövege a Bíróság honlapján található.

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=HU&Submit=rechercher&numaff=C-503/03>

Az ítéletek szövege általában a kihirdetés napján közép-európai idő szerinti 12 órától megtekinthető.

További tájékoztatásért forduljon dr. Lehóczki Balázshoz.

Tel: (00352) 4303 5499 Fax: (00352) 4303 2028